

‘Je gunt elkaar toch alles’

Verliefd, verloofd, getrouwd. En inmiddels veertig jaar samen. Janneke en Elco Brinkman en hoe de liefde, zelfs het noodlot, overwint.

TEKST: ROBERT HEUKELS

Zwarte jurk met glans zebra print, Whyred bij LockStock en Barrel, riem, Penny Black Zwart overhemd Hugo Boss bij 2PR

Scène 1

Amsterdam, de derde dinsdag van september in 1970. Prinsjesdag. In de Bosboom Toussaintstraat te Amsterdam, bij het huis van de grootvader van Janneke Salentijn, wordt aangebeld. Janneke zit met haar zusje voor de televisie naar de gouden koets te kijken als hij daar ineens staat, de student politicologie en recht. Om de studente biologie dé vraag te stellen: 'Wil jij mijn lustrumdame zijn?'

Elco: 'Het lustrum van het dispuut, een hele week feest. Ik wist dat ik iemand moest vragen, maar dreutelde er een beetje om heen. Ik had Janneke al eens gezien, viel voor haar dromerige blik, die intrigeerde mij. In haar blik zag ik van alles: verwondering, genieten en vooral dat dromen. In die tijd liepen er veel sprietten van meiden rond en van die Dolle Mina's. Janneke was gezond Hollands, een mix van degelijk en modern.'

Janneke: 'Kijk, zo hoor ik nog eens wat! Ik was in die tijd zo groen; het overkwam me. Ik weet nog goed dat Elco één van die dagen een pak van zijn vader aan had, hij zag er niet uit! Maar in die week was er ook een bridgedrive en droeg hij een groen geruit colbertje. Toen keek ik zo naar hem en dacht: nou, toch wel leuk. Hij zat daar zo ontspannen en stoïcijns. En hij was geestig, kon met een grap de zwaarte weghalen. Elco bleek snel, doelgericht, to the point, opgewekt. Ik denk langer na, ben ook wat emotioneler. Die verschillen maakten het spannend. Ik zeg het al jaren: hij is het beste wat me ooit is overkomen.'

E: 'We hadden ook veel gemeen.'

J: 'Onze achtergrond: gereformeerd, vrij calvinistisch, de mores van werken, wat doen met je talenten. En vooral: niet zeuren.'

E: 'Wij noemen dat altijd: niet safferen. Na die lustrumweek wilde ik wel door met jou. Janneke was nieuwsgierig, wilde veel weten, een plezierige gesprekspartner, enorm sociaal.'

J: 'Zeg, weet jij nog wat ik die week aan had?'

E: 'Ja, die heel lange, groene jurk, daar zat een soort ribbeltje in. En later droeg je die egaal bruine, fluwelen, met een brede ceintuur van leer.'

Elco & Janneke

Leendert Cornelis (Elco) Brinkman werd op 5 februari 1948 geboren in Dirksland. Hij leidt vele commissies, is voorzitter van Bouwend Nederland en voerde de kandidatenlijst van het CDA aan tijdens de Eerste Kamerverkiezingen in mei van dit jaar.

Kunstschilderes Janneke Brinkman-Salentijn (1 maart 1948, Meppel) werd vooral beroemd om haar prachtige, bloemrijke aquarellen. Een overzicht van haar werk is van 20 juli tot 25 september te bewonderen in Museum Jan van der Togt in Amstelveen. Kijk op de pagina's Agenda Kunst.

'De verschillen maken het spannend. Ik zeg het al jaren, hij is het beste wat me ooit is overkomen'

-Janneke Brinkman-Salentijn

Scène 2

Emmeloord, 10 december 1971.

De studenten later er geen gras over groeien. Verliefd, verloofd, getrouwd, en dat allemaal in een best tempo, het tempo van Elco.

Elco: 'Na de bewuste week moest ik voor mijn studie naar de Verenigde Staten. Nog zie ik me lopen op een kerkhof in Washington, waar zowel Amerikaanse als Vietnamese soldaten lagen, allemaal jongens van mijn leeftijd. Je hoofd tolt, terwijl ik ook een beetje verliefd was.'

Janneke: 'Vóórdat je naar Amerika ging, zijn we naar de film gegaan. *Love Story*, met Ryan O'Neal en Ali MacGraw. Dat is al zo'n gevoelige film en dan ging jij ook nog weg, er kwamen zware tentamens aan, ik kon wel janken.'

E: 'Maar eenmaal terug in Nederland heb ik je heel snel gevraagd. In het Amsterdamse Bos, halverwege de Bosbaan, aan de rechterkant, bij een klein bruggetje.'

J: 'Je overviel me. Ik had het he-le-maal niet verwacht. Zo snel! Maar jij hield altijd al van opschieten. Jouw vader vond het niks, die zag zijn zoon gaan trouwen zonder dat jij mij kon onderhouden.'

E: 'Ik had wel bijbaantjes. En een Eend. Dat was heel romantisch. Janneke kwam uit Emmeloord, de polder, als we dan over de dijk in dat Eendje zaten en het waaide, was het aardig pompen geblazen. Ik kan alle plekjes waar we langskwamen nog steeds uittekenen.'

J: 'Verder waren onze ouders wel heel enthousiast hoor, toen wij met elkaar thuiskwamen. Ik ging snel naar mijn moeder, toen die eenmaal in de keuken stond: 'Mam, hoe vind je hem?' Toen sprak zij de historische woorden: 'Zorg maar dat je hem houdt!'

E: 'We zijn echt volgens de regels getrouwd.'

J: 'Het sneeuwde die dag.'

E: 'Je had een prachtig witte jurk aan en van die lange krullen. Een lang diner met speeches, daarna samen de koude

Jurk, Givenchy bij van Ravenstein, schoenen, Yves Saint Laurent bij Paul Warmer

Crème kleurige jurk, Ted Baker

nacht in, lekker dicht tegen elkaar om ons warm te houden. In ons Eendje zijn we toen naar België gegaan, al die oude stadjes, dat was onze huwelijksreis.'

J: 'Gent, Brugge, Brussel, Charleroi... Onze kinderen gingen naar Mauritius, Zuid-Afrika...'

E: 'Maar wij aten de eerste avond Waterzooi in Gent en eindigden letterlijk in de mist, in Luxemburg.'

Scène 3

Amsterdam, 21 december 1974.

De geboorte van Eduard. Later zien Cristine (1976) en Henriëtte (1982) het levenslicht. Onderwijl worden er grote stappen gezet in de carrières. Met name dat lange gesprek op de rand van een bed in hotel Krasnapolsky zou van eminent belang blijken...

Elco: 'We leefden die jaren met het idee dat ik ergens burgemeester zou worden. Ik zie jou trouwens nog met een dikke buik het laatste tentamen doen. Hoogzwanger. Ik dacht: dat

maakt vast enorme indruk op de professor. Maar dat was niet zo.'

J: 'De scriptie moest mooi over. Ik studeerde af in de microbiologie. Daar heb ik oog voor detail ontwikkeld. Alles wat op die snijtafel kwam, moest heel precies getekend worden.'

E: 'Ondertussen was ik gaan werken bij Binnenlandse Zaken, waar ik opklom tot directeur-generaal. Dat viel op, zo'n jonge DG, en toen belde Ruud Lubbers. Of ik minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur wilde worden. We hebben uren zitten praten in Kras; de secretaris-generaal van BiZ, zijn vrouw, Janneke en ik. De jongste lag nog aan jouw borst.' J: 'We waren piepjong. Maar ja, jij wilde dat toch wel heel graag.'

E: 'Dat beeld van ons vieren, daar op de rand van het bed. Alle argumenten kwamen langs. In je loopbaan zijn dát de beslissende momenten.'

J: 'Ik wist: hij krijgt zo'n kans, daar moet ik niet voor gaan liggen. Je houdt van elkaar, je gunt elkaar toch alles. Elco was ineens veel weg, ik zat altijd met een zekere spanning te

wachten of hij de kinderen nog voor het slapen zou kunnen zien.'

E: 'Dat is dan zo fijn; van Janneke wist ik hoe inschikkelijk zij is.'

J: 'Ik was inmiddels al gestopt met werken. Dat was in 1975. Ik gaf biologieles aan een middelbare school, maar we gingen verhuizen en ik was in verwachting van Cristine en dacht: nu moet ik me eerst op het gezin richten. Maar ik wilde wél wat blijven doen. Ik heb les genomen, op de schilderacademie Ars Aemula Naturae. Naakten, portretten, stillevenen.'

E: 'In onze slaapkamer was er altijd zo'n mooi noorderlicht. Dus daar werkte Janneke dan. Kwam ik 's avonds laat thuis en dan moest ik eerst hele struiken van het bed vegen. Haar zien werken is echt genieten. Het huis een explosie van kleuren en bloemen.'

J: 'Dan ben ik helemaal gelukkig. Muziek op...'

E: 'Klassieke. Dan zegt ze: even niet die rampetamp van jou. Ja, ik houd van jazz, hè.'

Scène 4

Den Haag en Leiden, mei 1994.

De gedroomde nieuwe premier na Ruud Lubbers? Het kon maar één man zijn: Elco Brinkman. Maar het CDA lijdt een historische nederlaag.

E: 'Destijds was het niet leuk, maar *bottom line* heb ik niets te klagen.'

J: 'Ik ben vol bewondering. Toen met de verkiezingsnederlaag, dat was toch niet niks. Maar hij is zo stabiel, niet van zijn stuk te brengen. Dat maakt dat hij als man echt een steunpilaar is.'

E: 'Die bewuste dag waarop ik afscheid nam als fractievoorzitter had ik de hele dag in Den Haag journalisten op mijn nek gehad. Toen belde Janneke: kom maar langs de achterkant, er ligt de hele tijd een fotograaf op de loer. Ik zei: ja, maar waarom zou ik die ontwijken. Die man verontschuldigde zich: sorry, meneer Brinkman, ik doe ook maar wat me is opgedragen. En dat is dus een heel lieve foto geworden. Daar stond jij, mij op te wachten. Zo'n mooi beeld. Die deur, die toch weer gewoon open stond.'

J: 'O, ik weet nog wel, die tijd. Jij lijsttrekker voor de verkiezingen en tegelijkertijd deden twee van onze drie kinderen eindexamen. Het was krankzinnig. Maar bij de examenuitreikingen, het afscheidsfeest: je was er wél.'

Scène 5

Leiden, 1998 en 2002.

'Uit de vaak openhartige reacties bleek hoezeer ook in het leven van anderen de straat niet altijd aan de zonzijde kan worden doorlopen.' Met deze zin schreef Elco alle mensen

Janneke is het licht in huis Letterlijk. Zij is van: kom maar hier, vertel het nou maar. Gastvrij. Warmbloedig.'

- Elco Brinkman

die hem steunden terug. Hij was ziek geworden. En nog eens. Non-Hodgkin. Een dubbele shock...

Elco: 'Ik dacht dat ik verkouden was. Mijn stem werd almaar beroerder, ik was moe. Het ging maar niet over. Bleek het non-Hodgkin te zijn, het zat in mijn keelamandelen en achter mijn neus. Het was zo ongrijpbaar, zo onverwacht. We waren in ons leven altijd ontzettend planmatig bezig geweest

en ineens hadden we het niet meer in eigen hand. Ik moest maar afwachten. Dat je in de politiek struikelt, oké, maar dat je niet meer de baas bent van je eigen omstandigheden, daar hebben wij heel veel over gepraat. De tijd vloog zo uit onze vingers, er was geen regie meer. Wat wel heel mooi is geweest: we hebben alles sámen doorgemaakt.'

Janneke: 'Toen het terugkwam, dachten we: nu is het afgelopen. Tegenwoordig genezen heel veel mensen van kanker, maar toen was het een ander verhaal. In het hoofd spookte het, maar er was ook vechtlust. Er wordt aan gewerkt, chemokuren, bestralingen. Maar je hebt elkaar natuurlijk enorm nodig. Je kunt echt iets betekenen, dat vond ik heel fijn. Het is: luisteren, samen wandelen, samen de tuin in.'

E: 'We kropen alleen maar dicht naar elkaar.'

J: 'De kinderen hadden het er zwaar mee. En wat ook erg was: het moeten vertellen aan onze ouders. Dat is zo onnatuurlijk. Die boodschap: misschien leef je langer dan jullie zoon.'

E: 'Wat me het meest is bijgebleven is dat je ineens meer mens onder de mensen wordt. Ik zat altijd op het eerste rijtje, maar plotsklaps zit je in de behandelkamer. Dan pas realiseer je je hoeveel mensen met hun gezondheid bezig zijn. Ik kreeg meer oog voor mensen, mededogen, begrip. Het was leerzaam.'

J: 'En toen overleed je moeder, terwijl jij chemokuren onderging...'

‘Wat heb je betekend?
Wat heb jij gedaan voor de ander?
Het belangrijkste is toch: liefde’

- Jwanneke Brinkman-Salentijn

E: ‘Stond ik daar met mijn kale kop bij de kist te spreken. De gedachte: nu ligt mijn moeder daar, straks ikzelf, dan spreken mensen over mij. Ik had het daar heel moeilijk mee.’

J: ‘We zitten de laatste jaren veel met de emoties van aan de ene kant de geboortes van onze kleinkinderen, een jong, nieuw leven. En aan de andere kant het sterven van onze ouders. Mijn moeder is vorig jaar overleden. Het heeft toch iets moois, zo’n begrafenis in de kerk en dan de confrontatie met je eigen sterfelijkheid. Wat gaan ze over jou zeggen, wat heb jij betekend, wat heb jij gedaan voor de ander? Het belangrijkste is dan toch: liefde.’

E: ‘Janneke is het licht in huis. Letterlijk. Zij is altijd van: kom maar hier, vertel het nou maar. Gastvrij, warmbloedig, Hartelijk. Dat zijn belangrijke waarden, zo zal zij herinnerd worden later.’

J: ‘En dan hoop je dat je kinderen het zien, hoe hun ouders het hebben gedaan, dat ze het oppikken, doorgeven, overnemen. Ik denk wel dat het goed zit, toch?’

E: ‘Absoluut.’

Scène 6

2006, op de burelen van de Volkskrant.

Elco herstelt goed en in 2006 wordt hij door de Volkskrant uitgeroepen tot de invloedrijkste man van Nederland. Hij vervult vele functies, zo is hij voorzitter van Bouwend Nederland. Ook Janneke kan maar moeilijk stil zitten. In 2007 verschijnt haar persoonlijke boek *Passie en Palet*.

Elco: ‘Ik eet nu gemiddeld twee keer per week thuis. In ons huwelijk is dat vrij veel. Mijn toekomstbeeld is wel dat ik meer vanuit huis klussen zou willen doen. Schrijven. Impressies. Iets minder onder de druk van de tijd. En dan toch ook wel weer naar vergaderingen, ad hoc klussen, dat is prima. Ik geloof niet dat ik ooit een man word die elke avond thuis komt eten. Ik maak nog steeds zeventig uur per week, maar ik denk dat Janneke er nóg meer maakt.’

Janneke: ‘Het leuke is dat we elkaar altijd veel te vertellen

hebben. We hebben allebei een spannend leven.’

E: ‘Janneke gaat naar China voor haar werk, ik heb gevraagd of ik mee mag. Als ‘de man van’. Heerlijk vind ik dat. Ik ben van beton en staal, Janneke van de bloemen, maar we kunnen samen kunst bewonderen. Ze kan eindeloos, in haar gevoel voor harmonie, zoeken, of de kleuren en bloemen wel bij elkaar passen.’

J: ‘Ik ben van het detail en Elco van de grote lijnen. Eerlijk gezegd is mijn werk altijd iets geweest wat me een beetje is overkomen. Eerst wilde een uitgever een jaarboek, toen werd het een agenda en dat is langzaam uitgegroeid tot zo-veel: een kalender, kaarten, een column en artikelen in *Margriet*, een servies, een boek, postzegels, een tentoonstelling, het gaat maar door.’

E: ‘Ze zeggen vaak tegen mij: ‘Wil je de groeten doen aan je vrouw en zeg maar dat wij van haar servies eten!’

J: ‘Ik kan mijn eigen kost verdienen. Ik ben niet afhankelijk van Elco. Dat geeft voldoening.’

E: ‘Het mooie is dat je het tot op hoge leeftijd kan doen.’

Scène 7

2008, Leiden.

Zoon Eduard wordt vader van een tweeling. De zwangerschap verloopt voorspoedig, maar waar Thomas gezond ter wereld komt, redt Berenice het niet. Een paar dagen na de geboorte overlijdt ze.

J: ‘Het dieptepunt.’

E: ‘Zo’n jong leven... En dat verdriet van je schoondochter en je zoon, dat blijft altijd bij ons.’

J: ‘Ze gaan nog elke week naar het grafje. Ik zeg altijd: mijn zoon heeft drie kinderen, maar eigenlijk vier. Ze leeft voort in ons hart.’

E: ‘Mijn ziekte heb ik ook wel heel intensief meegemaakt, maar met zo’n kindje, zo’n jong en nieuw leven, dat is toch vele malen ingrijpend.’

Scène 8

Mallorca, lente 2011.

Daar zitten ze dan, met de hele familie op vakantie. Het is een week vol geluk, harmonie, samenzijn...

J: ‘Ik zeg het mijn vader van 92 graag na: ik ben zo blij dat ik kinderen en kleinkinderen heb. Op Mallorca zag ik hoe onze zoon en onze dochters met hun gezinnen om gaan. Verstandig, liefdevol, harmonieus. Ik maak eindeloos veel foto’s van de kleinkinderen. Dan denk ik: dat het zo maar door mag gaan.’

E: ‘De kernboodschap is: ik ben nog steeds verliefd op haar. Ik kan de graspol uittekenen waar ik je ten huwelijk heb gevraagd.’

J: ‘Op Mallorca zag ik onze zoon vader zijn en onze dochters moeder. Dat we dat een week lang mochten ervaren...’

E: ‘En het bijzondere, voor ons, zit hem juist in al die gewone dingen.’ ■

